

Για τον Εύοσμο

Η Ιστορία της πόλης μας ξεκινάει από παλιά. Μελετώντας τις ιστορικές πηγές μαθαίνουμε ότι στην περιοχή υπάρχει οικισμός από το 17^ο αι με 35 σπίτια και το όνομά του είναι Χαρμάνκιοϊ (Harman-koy) που στα τουρκικά σημαίνει χωριό με αλώνια.

[1]

Εγκατάσταση Προσφύγων στο Χαρμάνκιοϊ

Η περιοχή αυτή ταυτίζεται με τον σημερινό Εύοσμο και το Ελευθέριο-Κορδελιό. Το όνομα δεν είναι τυχαίο, αφού οι κάτοικοι της περιοχής ασχολούνταν με τη γεωργία. Στη συνέχεια, βέβαια, προστέθηκαν και Βλάχοι κτηνοτρόφοι από το Πάικο. Στις Οδοιπορικές σημειώσεις του Ν.Θ.Σχινά (Αθήνα 1886) αναφέρεται ως κατάφυτο χωριό με κήπους, ξενοδοχεία, παντοπωλεία και ωραίες εξοχικές κατοικίες.

[2]

Ο ναός του Αγίου Αθανασίου σήμερα.

Πυρήνας του Χαρμάνκιοϊ ήταν η περιοχή γύρω από το ναό του Αγίου Αθανασίου ο οποίος αποτελεί το σημαντικότερο ίσως ιστορικό μνημείο της Δυτικής Θεσσαλονίκης και κτίστηκε το 1819. Πρόκειται για μια τρίκλιτη βασιλική με ξύλινη στέγη και νεότερο εξωνάρθηκα με πολύ σημαντικές εικόνες στο τέμπλο από ονομαστό αγιογράφο της εποχής, πιθανώς τον Μ.Λάμπου.

[3]

[4]

Εικόνες από εσωτερικό του ναού

Κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών και του Α Παγκόσμιου Πολέμου η ευρύτερη περιοχή του Ευόσμου δέχεται πλήθος προσφύγων από τις βαλκανικές κυρίως χώρες και κατά τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο εγκαθίστανται στην περιοχή συμμαχικά Γαλλικά στρατεύματα της στρατιάς της Ανατολής τα οποία περιμένοντας την έξοδο της Ελλάδας στο πλευρό της Αντάντ ,στα πλαίσια της κάλυψης των αναγκών του στρατού τους κάνουν αρκετά τεχνικά έργα, φροντίζουν το θέμα της ελονοσίας και αφήνουν τα απομεινάρια τους, 8 πηγάδια πόσιμο νερού από τα οποία το ένα λειτουργεί ακόμα και τροφοδοτεί την υδροφόρα του Δήμου.

[5]

Συμμαχικά Στρατεύματα στη Δυτική Θεσσαλονίκη

Στη συνέχεια, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή (1922) νέοι πρόσφυγες εγκαθίστανται στην περιοχή. Σύμφωνα με το αρχείο του Δήμου Ευόσμου 266 οικογένειες έρχονται στο Χαρμάνκιοϊ από τις οποίες οι περισσότερες προέρχονται από τον Κουκλουτζά , προάστιο της Σμύρνης, 10 οικογένειες από τον Πόντο και 2 από την Ανατολική Θράκη. Επειδή , λοιπόν, οι Κουκλουτζαλήδες ήταν οι περισσότεροι και δέθηκαν με τη γη, ο νέος οικισμός το 1926 ονομάζεται Νέος Κουκλουτζάς.

[6]

Το χωριό Κουκλουτζάς στη Μ. Ασία

Καλό θα ήταν στο σημείο αυτό να αναφερθούμε στην ετυμολογία του ονόματος της περιοχής. Η λέξη Κουκλουτζάς κατά πάσα πιθανότητα προέρχεται από την τουρκική λέξη κουκουλούτζε που σημαίνει στα ελληνικά ευωδάτο λουλούδι. Ο συνοικισμός, λοιπόν, των προσφύγων ονομάσθηκε Νέος Κουκλουτζάς σε ανάμνηση της πατρίδας τους και με το πέρασμα των χρόνων το «ευωδάτο λουλούδι» εξελίχθηκε σε «εύοσμον άνθος» και τελικά στη δεκαετία του '50 σε «Εύοσμο».

[7]

Ο Αγροτικός Αστéρας τη δεκαετία του 30

Οι κάτοικοι του Ν.Κουκλουτζά προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες και αρχίζουν να οργανώνονται. Το 1932 ιδρύεται από τον Δ.Κοντικάκη ο πιο παλιός αθλητικός σύλλογος της περιοχής ο Αγροτικός Αστéρας. Η περιοχή ως το 1935 ανήκει στο Δήμο Θεσσαλονίκης.

[8]

[9]

Αλωνισμός (Δεκαετία 60)

Εκθεση Ζώων (1950)

Τα χρόνια που ακολουθούν είναι δύσκολα για τους κατοίκους της περιοχής όμως μετά το Β Παγκόσμιο Πόλεμο και ιδιαίτερα τη δεκαετία του '50 ο γεωργοκτηνοτροφικός οικισμός γνωρίζει τεράστια ανάπτυξη λόγω της εσωτερικής μετανάστευσης, αφού στη δυτική περιοχή της Θεσσαλονίκης εγκαθίστανται βιομηχανικές μονάδες . Εξάλλου το 1953 ο Εύοσμος αποτελεί αυτόνομη κοινότητα .

[10]

Κλωστοϋφαντουργία

Από πηγές μαθαίνουμε ότι οι κάτοικοι του Ευόσμου εργάζονται στα Εκκοκκιστήρια βάμβακος Βογιατζή, στην κλωστοϋφαντουργία του Κεραμιδά, στα καπνομάγαζα του Σ.Ε.Κ.Ε., στο ΑΓΝΟ, στο ESSO-PAPPAS. Σιγά-σιγά τα οικονομικά των κατοίκων βελτιώνονται. Επίκεντρο της κοινωνικής ζωής τους είναι η βόλτα στις οδούς 28^{ης} Οκτωβρίου και Μεγάλου Αλεξάνδρου όπου υπάρχουν και τα περισσότερα καφενεία.

[11]

Κέντρο "Γιανκή", τέλη δεκαετίας 1950

Την ίδια εποχή ανοίγουν τα ζαχαροπλαστεία Π. Οκταποδά και Γ. Τζήκα και οι ψησταριές του Μ. Μαρκάκη, του Πολυχρόνη(Τρανού), του Γιανκή (Μαγκανουδάκη) όπου τα βράδια του Σαββάτου συγκεντρώνονται παρέες και οικογένειες.

Για τον Εύοσμο

Published on 2ο Γυμνάσιο Ευόσμου "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΚΡΙΔΗΣ"
(<http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7>)

[12]

Σινέ "Μετροπόλ", δεκαετία 1960

Το 1955 η ποδοσφαιρική ομάδα του Αγροτικού Αστέρα παίζει για πρώτη φορά σε επίσημη κατηγορία και λειτουργούν οι πρώτοι κινηματογράφοι. Ο «Ερμής» λειτούργησε ως θερινός Β προβολής, λίγο αργότερα το «Λουξ» και κατόπιν το «Ροζαλί», «το «Ιόνιον», το «Μετροπόλ», το «Σινέ Καβάση» και ο «Κόσμος» όπου στην τελετή των εγκαινίων παραβρίσκεται και ο ηθοποιός Π. Φυσσούν.

[13]

Το Δημαρχείο Ευόσμου

Το 1972 εξαιτίας της μεγάλης αύξησης του πληθυσμού λόγω και του ερχομού πολιτικών προσφύγων(Τσεχοσλοβακία, Βουλγαρία κλπ) καθώς και ομογενών από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και της Αλβανίας, η κοινότητα Ευόσμου μετατρέπεται σε Δήμο. Σήμερα ο Εύοσμος μαζί με το γειτονικό Δήμο του Κορδελιού αποτελούν τον «καλλικρατικό» Δήμο Κορδελιού-Ευόσμου, από τους πολυπληθέστερους Δήμους του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης.

Επιμέλεια Κειμένου: [Αφροδίτη Διαμαντοπούλου](#) [14]

Βιβλιογραφία

1. Κυρ. Χατζηκυριακίδης, Εύοσμος. Η ιστορία του τόπου και των ανθρώπων του, Θεσσαλονίκη 2008
2. Περιβαλλοντική εργασία του 2^{ου} Γυμνασίου Ευόσμου (1999) «Από τον Κουκλουτζά στον Εύοσμο» με την καθοδήγηση των καθηγητών Ν. Μακρίδου και Θ. Μπατάλα
3. Εργασία του 2^{ου} και 5^{ου} Γυμνασίου Ευόσμου στα πλαίσια της Τοπικής Ιστορίας «Ο ναός του Αγίου Αθανασίου Ευόσμου»(2003-2004) με την καθοδήγηση της καθηγήτριας Α.Διαμαντοπούλου
4. Εργασία του 2^{ου} Γυμνασίου Ευόσμου στα πλαίσια της Τοπικής Ιστορίας «Οι αθλητικοί σύλλογοι του Δήμου Ευόσμου»(2004-2005)) με την καθοδήγηση της καθηγήτριας Α.Διαμαντοπούλου
5. Εργασία του 2^{ου} Γυμνασίου Ευόσμου στα πλαίσια της Τοπικής Ιστορίας «Η ψυχαγωγία στον Εύοσμο: καφενεία-κινηματογράφοι»(2005-2006) με την καθοδήγηση των καθηγητριών Ε. Χαλκείδου και Α.Διαμαντοπούλου
6. Εργασία των μαθητών Νικολαΐδη Β., Μπίλεβ Ε., Μαυρίδου Σ., Μορφούτσικου Κ. του 2^{ου} Γυμνασίου Ευόσμου στα πλαίσια της Τοπικής Ιστορίας «Τα απομεινάρια των Γάλλων στρατιωτών του Α Παγκόσμιου Πολέμου στη Δυτική Θεσσαλονίκη»(2010-2011)

Ακολουθεί μία βιντεοπαρουσίαση για την ιστορία του Ευόσμου. Η παρουσίαση αυτή είναι εργασία των μαθητριών Γαλατιανού Στέλλας, Δρίβα Ναταλίας, Κύρου Ιωάννας και Πρίφτι Ηλιάνας κατά το σχολικό έτος 2011-12 και παρουσιάστηκε στο 4ο Μαθητικό Συνέδριο Πληροφορικής Κ. Μακεδονίας.

Source URL:<http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7/?q=el/node/1055#comment-0>

Σύνδεσμοι

[1] <https://lh4.googleusercontent.com/-ihsvlew5W50/TvI6EN-tLI/AAAAAAAAANo/LI0tDxx91Cg/s800/HARMANKIOI.jpg> [2] https://lh5.googleusercontent.com/-jklo_r6fzLo/TvI58SzFf-I/AAAAAAAAANc/oS1IV2Zfjts/s800/AGIOS%252520ATHANASIOS%2525204.jpg [3] <https://lh5.googleusercontent.com/-oJT3AP0VFZo/TvI6LAWqAxl/AAAAAAAAAN4/42CWzZbl67U/s800/%2525CE%252591%2525CE%252593%2525CE%252599%2525CE%25259F%2525CE%2525A3%252520%2525CE%252591%2525CE%252598%2525CE%252591%2525CE%25259D%2525CE%252591%2525CE%2525A3%2525CE%252599%2525CE%25259F%2525CE%2525A3%2525202.jpg> [4] <https://lh6.googleusercontent.com/-J3ugOrAkb8I/TvI6NLSXqcl/AAAAAAAAAN8/Y2tBQ68hios/s800/AGIOS%252520ATHANASIOS%2525203.jpg> [5] <https://lh6.googleusercontent.com/-FoiglviYPuO/TvI6WF7PnXI/AAAAAOM/u41aKZPk3e4/s800/VALKANIKOI%252520POLEMOI.jpg> [6] https://lh5.googleusercontent.com/-EQprceSkuCg/TvI6AujlwKI/AAAAAAAAANk/quOG_4lxoTI/s800/KOYKLOYZAS.jpg [7] https://lh5.googleusercontent.com/--no5kB3qnD8/TvI6I_KvNQI/AAAAAAAAAN0/4i9iPji2Qi8/s800/AGROTIKOS%252520ASTERAS.jpg [8] <https://lh3.googleusercontent.com/-3nakU9iUHNc/TvI6UoMGebI/AAAAAAAAAOI/gOdOxSpNNmo/s800/GEORGIA.jpg> [9] https://lh6.googleusercontent.com/-c79anSPfmPI/TvI6SuoxMZI/AAAAAAAAAOE/zakouGHgB_/s800/KTHNOTROFIA.jpg [10] <https://lh6.googleusercontent.com/-9SSXz2dJrk4/TvI6G-GgWVI/AAAAAAAAANw/KI-HiV6TdZa/s800/YFANTOYRGIA.jpg> [11] <https://lh5.googleusercontent.com/-z17xKPjvTM/TvI6FmbguxI/AAAAAAAAANs/XZc8D0trU2k/s800/DIASKEDASI.jpg> [12] <https://lh6.googleusercontent.com/-kk-2RE2zs1w/TvI6P1ME31I/AAAAAAAAAOA/KFxchg0K9II/s800/METROPOL.jpg> [13] https://lh4.googleusercontent.com/-1bvWvXDHHmY/TvI5-D_tW2I/AAAAAAAAANg/qFG-BI2zn90/s800/DHMARXEIO.jpg [14] <http://2gym-evosm.thess.sch.gr/drupal/?q=el/node/16>